

ikke gennemføre sin negative Politik overfor Krisens Virkninger, og jeg tror, det vil blive nødvendigt, at man i de nærmest kommende Maaneder søger at organisere baade de politiske og økonomiske Kræfter her i Landet i et Samarbejde om Foranstaltninger, der imødegaar Arbejdsløsheden over hele dens Front i Stedet for at spille Kræfterne i den haabløse Kamp paa det lille Omraade, hvor Toldpolitikken Særinteresser sætter ind. Det forekommer mig, at det danske Samfund og ogsaa Industrien snart skulde have Erfaring nok for det negative, der ligger i Toldkampen. I de forløbne Maaneder er der talt nok, og der er deklameret nok, og der er anvendt baade store Ord og Fagter nok, men det har ikke sat Arbejde i Gang. Dersom de arbejdsløse kunde blive møtte ved at sætte sig ind her og høre paa det ærede Medlem Hr. Staunings Tale, var det jo godt. (*Hans Nielsen: Og Deres Tale!*). Ja, jeg har den Opfattelse, at Talerne vil hjælpe dem lige meget eller lige lidt.

Det konservative Folkeparti har jo nu noteret Virkningerne af den Politik, de har ført frem i de sidste Maaneder. Virkningen har utvivlsomt været til Skade for Industrien, for det første fordi det altid er til Skade for en Industri, at der foregås den offentlige Foranstaltninger, som ikke bliver gennemført, og for det andet fordi der direkte er tilføjet den Skade derigennem, at Importen er forøget i Kraft af, at mange har regnet med, at der dog vel kommer noget ud af al denne Toldtale.

Men naar man altsaa — som jeg tror det er rigtigt — forlader denne gølge Told Diskussion og ser hen til, hvad Erhvervskrisen som Helhed og de enkelte Grupper af arbejdsløses Tal dikterer os at gøre, saa er der et Spørgsmaal, jeg tror mere og mere bør tiltrække sig Opmærksomheden, og som jeg gerne et Øjeblik vil dvæle ved: det er Spørgsmaalet om den Kreditpolitik, der nu føres her i Landet. Erfaringerne fra, jeg tror, jeg tør sige næsten alle Kriser, viser, hvorledes det næsten kan siges at være en Regel, at Bank- og Kreditverdenen under opadgaende Konjunkturer glemmer at holde igen i rette Tid, er altid for lemfældig med Kreditgivningen. Men den samme Bankverden og den samme Kreditverden er, naar Krisen har kulmineret og det gælder at kalde paa ny Foretagsomhed, gælder om at styrke det levedygtige, det, der har overlevet Krisen, alt for tilbageholdende. Efter min Formening er vi nu i den sidstnævnte Periode. Det er min Overbevisning, at Tiden nu er

inde til større Imødekommenhed overfor den Kreditnød, der er ved at slaa alt her i Landet i Stykker. Det er saaledes indenfor alle Erhverv, at der for Tiden findes i Tusindtal af erhvervsdrivende i sunde Virksomheder, der trues med at gaa i Stykker af den ene Grund, at de ikke selv mod fornøden Sikkerhed kan faa Kredit paa rimelige Vilkaar, og det er min Overbevisning, at af alle de Hjælpeforanstaltninger, der kan tænkes overfor Krisen, vil der ikke være nogen, der vil vise sig at have den Virkning mod Arbejdsløsheden som en Lempelse af Kreditgivningen og en Nedsættelse af Renten. Derfor vil jeg gerne tillade mig i denne Forbindelse at spørge den højtærede Handelsminister, om Regeringen ikke har ført eller agter at føre Forhandlinger med Nationalbanken og Bankverdenen i det hele taget om dette Spørgsmaal, en Lempelse af Kreditgivningen.

Men med dette Kreditspørgsmaal tangerer man en Side af selve den Kriselovgivning, som der kan blive Tale om, og som maa tilrettelægges, naar Krisen skal imødegaas over hele Linien. Jeg tænker paa Krisen, dels som den udfolder sig i Landbruget, dels som den udfolder sig i store Dele af Haandværket. Man maa ikke glemme, at det, der her foregaar, er en Kreditkrise, der er fremkaldt af den Formueomflytning, der har fundet Sted fra Debitor til Kreditor paa Grund af Kronestigningen, og det er mig ubegribeligt, at Regeringen har kunnet se bort herfra og nægтет sin Medvirkning til Imødegaaelse heraf, saa meget mere, som jeg har den Opfattelse, at Staten har et moralsk Ansvar overfor dem, som har tabt paa det Omraade alt, hvad de ejer. Jeg tror, at for større og større Kredse indenfor Landbruget og indenfor Haandværket ligger Forholdet saaledes, at der tiltrænges netop en Medvirkning til Ordning af de kriserammedes Kreditforhold, til Gennemførelse af en fornuftig Gældsordning. Det vilde utvivlsomt være af største Betydning baade for Arbejdets og Produktionens Gang i disse Erhverv, thi man maa ikke glemme, at enhver Arbejdsstandsning, det være sig indenfor Landbruget eller ved, at en Haandværksvirksomhed bryder sammen, er ensbetydende med forøget Arbejdsløshed. Derfor har mit Parti i Efteraaret forelagt vort store Kriseforslag, der tog Sigte herpaa, og som vitterlig havde Sympati for sig langt ind i Regeringspartiets, langt ind i Venstres Rækker, og man har ikke i denne Forbindelse kunnet lade være at lægge Mærke til, at naar Regeringen fuld-